

Č.j.7630/2010-18030

Metodický pokyn

k udělování výjimek z pravidel produkce uvedených v nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a v souladu s nařízením Komise (ES) č. 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrolu

Určeno:

Kontrolním subjektům (KEZ o.p.s., Biokont CZ, s.r.o., ABCERT AG, organizační složka)
Kontrolnímu orgánu (ÚKZÚZ)

K využití:

Ekologickým zemědělcům

1. Úvod

Počínaje 1. lednem 2010 došlo ke změně systému udělování výjimek z pravidel ekologického zemědělství. Tyto výjimky byly dosud z pověření Ministerstva zemědělství (dále jen „MZe“) udělovány jednotlivými kontrolními subjekty.

K těmto změnám došlo v souladu s nařízením Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91 (dále jen „NR č. 834/2007“) a nařízením Komise (ES) č. 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrolu (dále jen „NK

č. 889/2008“). Článek 27 odst. 7 písm. b) NR č. 834/2007 zakazuje, aby příslušný orgán (MZe) pověřil kontrolní subjekty pravomocí udělovat výjimky.

Ministerstvo zemědělství, odbor environmentální a ekologického zemědělství přebírá pravomoc udělovat tyto výjimky:

1. Vazné ustájení skotu
2. Podmínky ustájení a intenzita chovu
3. Vazné ustájení zvířat v malých zemědělských podnicích
4. Zásahy na zvířatech
 - a) Odrohování nebo tlumení růstu rohů skotu
 - b) Odrohování tlumení růstu rohů koz
 - c) Kupírování ocásků připevňováním gumových kroužků u ovcí
 - d) Kupírování ocásků selatům, ořezávání zubů, krácení zobáků drůbeží
5. Katastrofické události
6. Nákup konvenční drůbeže
7. Nákup konvenčního skotu, ovcí, koz, prasat, koňovitých, buvola, bizona
8. Souběžná produkce
9. Použití vitaminů
10. Povolení složek potravin zemědělského původu nezískaných z ekologického zemědělství členským státem
11. Zkrácení přechodného období

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (dále jen „ÚKZÚZ“) je v souladu se zněním článku 45 odst. 4 NK č. 889/2008 pověřen pravomocí udělovat tyto výjimky:

1. Použití konvenčního osiva a vegetativního rozmnožovacího materiálu

Udělování výjimek pro použití konvenčního osiva a vegetativního rozmnožovacího materiálu je upraveno v samostatném metodickém pokynu č. 3/10, č.j. 10015/2010-18030.

Aby bylo možné přizpůsobit normy a požadavky ekologické produkce místním podnebným nebo zeměpisným podmínkám, zvláštním chovatelským postupům a stupni rozvoje ekologických podniků, může MZe umožnit uplatňování výjimečných pravidel, ale pouze v mezích zvláštních podmínek stanovených právními předpisy Společenství. Výjimky se omezují na minimum, jsou případně časově omezené a lze je poskytnout pouze, jsou-li nezbytné a v případech, které uvádí článek 22 nařízení Rady (ES) č. 834/2007.

Na udělení výjimky z pravidel produkce ekologického zemědělství není právní nárok. Výjimky budou udělovány formou rozhodnutí, které podléhá zákonu č. 500/2004 Sb., správní řád. Žádosti o udělení výjimky jsou bezplatné, jejich zpoplatnění zohledňuje připravovaná novela zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství.

2. Přehled udělovaných výjimek

2.1 Vazné ustájení skotu

Právní předpis: Článek 95 odstavec 1 (NK č. 889/2008)

Cíl: Do 31.12 2010 (respektive do 31. 12. 2013) umožnit vazné ustájení skotu v budovách postavených před 24. 8. 2000.

Uděluje: Ministerstvo zemědělství, odbor environmentální a ekologického zemědělství

Po přechodné období do 31. prosince 2010 může být skot v budovách postavených před 24. srpnem 2000 přivazován, pokud je zajištěn pravidelný pohyb a chov je v souladu s požadavky dobrých životních podmínek pro zvířata, včetně zajištění pohodlné podestýlky a individuálního zacházení, a pokud toto opatření povolil příslušný orgán. Příslušný orgán může na žádost jednotlivých hospodářských subjektů nadále povolovat použití tohoto opatření na omezené období, které skončí před 31. prosincem 2013, pod dodatečnou podmínkou, že se kontrolní návštěvy uvedené v čl. 65 odst. 1 uskutečňují alespoň dvakrát za rok.

Náležitosti žádosti:

- a) doklady, kterými bude prokázáno, že stáj byla postavena před 24. 8. 2000 (např. kolaudační rozhodnutí, kupní nebo nájemní smlouvu, čestné prohlášení, fotodokumentaci, nebo jiný doklad prokazující stáří objektu);
- b) prohlášení, že zvířatům bude zajištěna pastva v letním období a výběhy minimálně 2 x týdně, pokud pastva není možná (v zimním období);
- c) prohlášení, že zvířatům bude zajištěno dostatečné množství vhodné a pohodlné podestýlky ze slámy nebo jiného vhodného přírodního materiálu.

2.2 Podmínky ustájení a intenzita chovu

Právní předpis: Článek 95 odstavec 2 (NK č. 889/2008)

Cíl: Do 31.12 2010 (respektive do 31. 12. 2013) umožnit v budovách postavených před 24. 8. 1999, chovat zvířata zařazená do ekologického zemědělství, když nejsou splněny některé podmínky pro ustájení a intenzitu ekologického chovu.

Uděluje: Ministerstvo zemědělství, odbor environmentální a ekologického zemědělství

Příslušný orgán může na přechodné období do 31. prosince 2010 povolit výjimky týkající se podmínek ustájení a intenzity chovu udělené zemědělským podnikům s živočišnou produkcí na základě odchylky stanovené v části B bodě 8.5.1 přílohy I nařízení (EHS) č. 2092/91. Hospodářské subjekty, které toto prodloužení využijí, předloží kontrolnímu orgánu nebo subjektu plán s popisem opatření, která mají zajistit splnění pravidel ekologické produkce do konce přechodného období. Příslušný orgán může na žádost jednotlivých hospodářských subjektů nadále povolovat použití tohoto opatření na omezené období, které skončí před 31. prosincem 2013, pod dodatečnou podmínkou, že se kontrolní návštěvy uvedené v čl. 65 odst. 1 uskutečňují alespoň dvakrát za rok.

Část B bod 8.5.1 přílohy I nařízení (EHS) č. 2092/91

Na základě odchylky od požadavků obsažených v bodech 8.3.1, 8.4.2, 8.4.3., a 8.4.5. a od hustoty zvířat stanovené v příloze VII. mohou příslušné úřady členských států povolit odchylky od požadavků obsažených v těchto odstavcích a v příloze VIII po přechodnou dobu, která skončí 31. prosince 2010. Tato výjimka se může použít pouze u stájí postavených do 24. srpna 1999, a pokud tyto stáje jsou v souladu s vnitrostátními předpisy o chovu v ekologickém zemědělství platnými před tímto termínem nebo pokud tomu tak není, tak se soukromoprávními normami schválenými nebo uznanými členskými státy.

Náležitosti žádosti:

- a) doklady, kterými bude prokázáno, že stáj byla postavena před 24. 8. 1999 (např. kolaudační rozhodnutí, kupní nebo nájemní smlouvu, čestné prohlášení, fotodokumentaci, nebo jiný doklad prokazující stáří objektu);
- b) plán s popisem opatření, která zajistí splnění pravidel ekologické produkce do konce roku 2013.

2.3 Vazné ustájení skotu v malých zemědělských podnicích¹

Právní předpis: Článek 39 (NK č. 889/2008)

Cíl: Umožnit malým zemědělským podnikům s chovem skotu zapojit se do systému ekologického zemědělství.

¹ Malý zemědělský podnik = nechová více než 20 ks dojnic nebo krav bez tržní produkce mléka a zároveň ne více než 50 ks všech kategorií skotu.

Uděluje: Ministerstvo zemědělství, odbor environmentální a ekologického zemědělství

Pokud se uplatňují podmínky stanovené v čl. 22 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 834/2007, mohou příslušné orgány povolit vazné ustájení skotu v malých zemědělských podnicích, pokud není možné ho chovat ve skupinách, které by vyhovovaly jeho etologickým potřebám, a to za podmínky, že má podle čl. 14 odst. 2 během období pastvy přístup na pastviny a alespoň dvakrát v týdnu přístup na otevřená prostranství, pokud pastva není možná.

Náležitosti žádosti:

- a) doložení počtu zvířat aktuálním výpisem z registru zvířat, včetně označení kategorií zvířat;
- b) prohlášení, že během období pastvy je zvířatům umožněn přístup na pastviny a alespoň dvakrát v týdnu přístup na otevřená prostranství, pokud pastva není možná.

Poznámka:

Pokud ekologický zemědělec splňuje definici malého zemědělského podniku a zároveň také provozuje stáj postavenou před 24. srpnem 2000, je na jeho uvážení, jestli požádá o výjimku na vazné ustájení zvířat podle článku 95 odstavec 1 nebo článku 39 NK č. 889/2008.

2.4 Zásahy na zvířatech

Právní předpis: Článek 18 odst. 1 (NK č. 889/2008)

Cíl: Postupně minimalizovat odrohování dospělých zvířat a velkých skupin zvířat

Uděluje: Ministerstvo zemědělství, odbor environmentální a ekologického zemědělství

V ekologickém zemědělství se pravidelně neprovádějí operace, jako je připevňování gumových kroužků na ocasy ovcí, krácení ocasů, ořezávání zubů a zobáku nebo odnímání rohů. Nicméně některé z těchto operací mohou být v jednotlivých případech povoleny příslušným orgánem z důvodů bezpečnosti, nebo pokud mají za cíl zlepšit zdraví, životní podmínky či hygienu zvířat. Utrpení zvířat se omezuje na minimum pomocí vhodné anestézie a/nebo analgetik, přičemž operace provádí kvalifikovaný personál, a to pouze v nejvhodnějším věku zvířat.

Odrohování nebo tlumení růstu rohů

Rohy skotu jsou dobře prokrvené, velice citlivé orgány s nervovými vlákny. Dutina v rohové kosti sahající až do špičky rohu je přímým pokračováním čelní dutiny. Odnímání rohů dospělému skotu je amputací za otevření čelní dutiny, jež je spojena s vysokým rizikem infekce a se značnou bolestí, i dlouhotrvající, a to i při použití anestezie. Bolest se zřetelně projevuje nárůstem hladiny kortizolu v krvi a změnami chování: apatické stání se svěšenou hlavou, časté potřásání hlavou, kratší doba přijímání potravy, přežvykování i ležení a úplné vymizení sociálního olizování v prvních dnech, případně jeho značný úbytek do 14 dní po odstranění rohů. V době hojení, která se udává v délce 3–7 týdnů, je třeba počítat se stále znova se objevujícími bolestmi hojící se rány nebo jejím podrážděním. Zátěž zvířete se zvýší, jestliže se přidá infekce čelní dutiny. Odnímání rohů u dospělého skotu přináší kromě akutní bolesti v prvních hodinách zátěž bolestí v delším období, což se projevuje také na poklesu výkonu zástavových býků. Kromě toho je třeba počítat s tím, že se kravám mohou v důsledku přerušení nervů vytvořit neurony (nádory na nervové tkáni), a s jejich důsledky (chronické bolesti, parestázie).

Proto by měl ekologický zemědělec provádět odrohování zvířat jen v nezbytných a odůvodněných případech, a to pouze u jednotlivých zvířat. Problémy spojené s chovem zvířat s rohy by měl vždy přednostně řešit organizačními opatřeními.

Při vyřizování žádosti o výjimky na odrohování skotu budou individuálně posuzována následující kritéria:

2.4.1 Odrohování nebo tlumení růstu rohů skotu

1. Žádost je podána pro:
 - a) telata, která v době odrohování nejsou starší než 4 týdny²; a nebo
 - b) telata masných plemen při pastevním odchovu, která v době odrohování nejsou starší než 12 týdnů.
2. Žádost je podána na odrohování jedinců starších 4 týdnů (resp. 12 týdnů u masných plemen) v případě, že se jedná o:
 - a) plemenného býka po zařazení do plemenitby v chovu, pokud je většina stáda odrohována nebo geneticky bezrohá; a nebo

² Nejvhodnější věk zvířat pro provedení zákroku byl stanoven do 4 týdnů a vychází ze zákona 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání

- b) zvíře, jehož rohy ohrožují zdraví zvířete samotného, např. když roh roste deformovaný a zarůstá do těla zvířete apod.; a nebo
- c) konkrétní zvíře, které svou agresivitou prokazatelně ohrožuje ošetřovatele nebo ostatní zvířata;
- d) ostatní nezbytné případy, a to vždy na základě kontroly a individuálního posouzení.

Udělování výjimek bude omezováno:

- pro dospělá zvířata;
- pro skot určený na výkrm;
- pro velké skupiny dospělého skotu.

Výjimky nebudou povolovány:

- pro plemena, u kterých je rohatost typickým znakem (Highland, Salers);
- pro zvířata starší 4 týdnů, pokud je chovatel nakoupil z důvodu rozšíření stáda.

Poznámka:

Součástí každé žádosti musí být udání důvodu nezbytnosti, proč vyjmenovaný zásah chce chovatel provádět, kompletní chovatelský plán, jak bude postupovat, aby v budoucnu nemusel provádět odrohování dospělých zvířat.

Zákrok u zvířat mladších 4 týdnů provede kvalifikovaný personál. Zákrok u zvířat starších 4 (12) týdnů provede pouze osoba odborně způsobilá podle § 59 zákona o veterinární péči č. 166/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a za použití vhodné anestezie. Při odrohování nebo tlumení růstu rohů zvířat mladších 4 týdnů je doporučena tepelná kauterizace. Výjimky na odrohování nebo tlumení růstu rohů skotu do stáří 4 týdnů mohou být udělovány až na 5 let, není-li v rozhodnutí uvedeno jinak. Výjimky na odrohování nebo tlumení růstu rohů telat masných plemen při pastevním odchovu do stáří 12 týdnů budou udělovány pouze na 1 rok. U dospělých zvířat půjde vždy o individuální posouzení nezbytnosti zásahu a v případě kladného rozhodnutí, udělení výjimky na konkrétní zvíře.

Při přechodu na bezrohé stádo bude odrohování dospělého skotu umožněno každé ekofarmě pouze jednorázově v jednom roce.

2.4.2 Odrohování koz

1. Žádost je podána pro zvířata:

- a) určená k dalšímu chovu na farmě a v době odrohování nejsou starší než 4 týdny³, a to pouze v případě, že většina zvířat ve stádě je bezrohá.
- 2. Žádost je podána na odrohování jedinců starších 4 týdnů v případě, že se jedná o:
 - a) kozlíky určené k plemenitbě (je nutné přiložit potvrzení Svazu chovatelů ovcí a koz);
 - b) konkrétní zvíře, jehož rohy ohrožují zdraví zvířete samotného, např. když roh roste deformovaný a zarůstá do těla zvířete apod.;
 - c) konkrétní zvíře, které svou agresivitou prokazatelně ohrožuje ošetřovatele nebo ostatní zvířata.

Výjimky nebudou povolovány:

- a) pro plemena, u kterých je rohatost typickým znakem (Burská koza);
- b) pro velké skupiny dospělých zvířat.

Poznámka:

Součástí každé žádosti musí být udání důvodu nezbytnosti, proč vyjmenovaný zásah chce chovatel provádět, kompletní chovatelský plán, jak bude postupovat, aby v budoucnu nemusel provádět odrohování dospělých zvířat.

Zákrok u zvířat mladších 4 týdnů provede kvalifikovaný personál. Zákrok u zvířat starších 4 týdnů provede pouze osoba odborně způsobilá podle § 59 zákona o veterinární péči č. 166/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a za použití vhodné anestezie. Při odrohování nebo tlumení růstu rohů zvířat mladších 4 týdnů je doporučena tepelná kauterizace.

Výjimky na odrohování nebo tlumení růstu rohů koz do stáří 4 týdnů mohou být udělovány až na 5 let, není-li v rozhodnutí uvedeno jinak. U dospělých zvířat půjde vždy o individuální posouzení nezbytnosti zásahu a v případě kladného rozhodnutí, udělení výjimky na konkrétní zvíře.

2.4.3 Kupírování ocásků připevňováním gumových kroužků u ovcí

Cíl: Minimalizovat kupírování jatečných jehňat a jehňat starších 8 dnů.

³ Nejvhodnější věk zvířat pro provedení zákroku byl stanoven do 4 týdnů a vychází ze zákona 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání

Při vyřizování žádosti o výjimky na kupírování ocásků ovce budou individuálně zohledňována následující kritéria žádosti:

Žádost je podána:

- a) pro zvířata určená k dalšímu chovu nebo k plemenitbě a v době kupírování ocásků nejsou starší 8 dnů.

Udělování výjimek bude omezováno:

- a) pro zvířata chovaná k jatečným účelům;
- b) pro zvířata starší 8 dní.

Výjimky nebudou povolovány:

- a) pro tato vyjmenovaná plemena: Kamerunská ovce, Romanovská ovce, Východofříská ovce, Vřesová ovce.

Poznámka:

Výjimky na kupírování ocásku u jehňat mohou být udělovány až na 5 let, pokud je zákrok provedený do 8 dní stáří zvířete. Za vhodnou metodu je považováno připevňování gumových kroužků.

2.4.4 Kupírování ocásků selat, ořezávání zubů a zobáků drůbeže

- a) Kupírování ocásků selat

Výjimky se neudělují.

- b) Ořezávání zubů selat

Výjimky je možné udělit pouze na obrušování zubů. Nejvhodnější věk pro zákrok je ihned po narození. Vhodná metoda je vysokorychlostní bruska. Nepovoluje se ořezávání, štípání zubů.

- c) Ořezávání zobáků drůbeže

Výjimky se neudělují.

2.5 Katastrofické události

Právní předpis: Článek 47 (NK č. 889/2008)

Cíl: Umožnit ekologickým zemědělcům překonat škody způsobené přírodními nebo jinými katastrofickými událostmi, aniž by museli ukončit ekologické zemědělství.

Uděluje: Ministerstvo zemědělství, odbor environmentální a ekologického zemědělství

Príslušný orgán může dočasne povolit:

a) obnovu nebo opětovné vytvoření stáda nebo hejna zvířat mimo ekologický chov v případě vysoké úmrtnosti zvířat způsobené nemocí nebo katastrofickými událostmi, pokud nejsou k dispozici ekologicky chovaná zvířata;

b) opětovné vytvoření včelínů s včelami mimo ekologický chov v případě vysoké úmrtnosti včel způsobené nemocí nebo katastrofickými událostmi, pokud nejsou k dispozici ekologické včelíny;

c) používání jiných než ekologických krmiv po omezenou dobu a v souvislosti s konkrétní oblastí jednotlivými hospodářskými subjekty v případě ztráty na produkci píce, nebo jsou-li uvalena omezení, zejména následkem výjimečných meteorologických podmínek, vzplanutí nakažlivých chorob, kontaminace toxickými látkami nebo následkem ohně;

d) krmení včel medem, cukrem nebo cukrovým sirupem z ekologické produkce v případě dlouhotrvajících výjimečných povětrnostních podmínek nebo katastrofických událostí, které omezují produkci nektaru a medovice.

Po udělení souhlasu příslušným orgánem si jednotlivé hospodářské subjekty uchovávají osvědčení o uplatnění výše uvedených výjimek. Členské státy informují ostatní členské státy a Komisi o výjimkách, které udělily podle prvního pododstavce písm. c), do jednoho měsíce od jejího schválení.

Výjimky nebudou udělovány:

- a) pokud se v průběhu správního řízení prokáže, že škody je možno nahradit ze zdrojů ekologického zemědělství.

Poznámka:

Žadatel musí v žádosti doložit přesvědčivé důkazy o rozsahu a místě katastrofy, která postihla jeho ekologický podnik. Vhodnými doklady jsou vyjádření nebo doporučení místní samosprávy, Policie ČR, Hasičského záchranného sboru, Krajské veterinární správy, Státní rostlinolékařské správy, Českého hydrometeorologického ústavu apod. Vhodné je doložit

žádost fotodokumentací a popisem rozsahu škod a specifikací celkových potřeb obnovy hospodaření (zvířata – druhy, kategorie, kusy, krmiva – druhy, množství v t atd.). Tyto rozdělit na ty, které je možno získat z jiných ekologických podniků a ze zdrojů pocházejících mimo ekologické zemědělství. Žadatel také musí uvést časový plán obnovy ekologického režimu hospodaření po katastrově, popis dočasných opatření k tomu, aby ekologická produkce mohla pokračovat, a dobu platnosti výjimky, o kterou žádá.

V případě katastrofických událostí velkého rozsahu, může být MZe udělena generální výjimka pro celou zasaženou oblast (např. povodně a jiné klimatické extrémny, nebezpečné nákazy apod.)

2.6 Nákup konvenční drůbeže

Právní předpis: Článek 42 (NK č. 889/2008)

Cíl: Protože v ČR není rozvinutý ekologický chov drůbeže, je potřeba ekologickým chovatelům umožnit nákup zástavové drůbeže.

Uděluj: Ministerstvo zemědělství, odbor environmentální a ekologického zemědělství

Pokud se uplatňují podmínky stanovené v čl. 22 odst. 2 písm. b) nařízení (ES) č. 834/2007, a s předchozím povolením příslušného orgánu,

a) lze při nedostatečném množství ekologicky chované drůbeže v případě, že se hejno tvoří nově, obnovuje se nebo se vytváří opětovně, do jednotky ekologické produkce přivést drůbež mimo ekologický chov, pokud jsou kuřice určené k produkci vajec a drůbež chovaná na maso mladší tří dnů;

b) lze do 31. prosince 2011 přivést do jednotky živočišné ekologické produkce kuřice určené k produkci vajec mimo ekologický chov, které jsou mladší 18 týdnů, pokud není dostatek ekologicky chovaných kuřic a pokud jsou splněna ustanovení kapitoly 2 oddílů 3 a 4.

Výjimky mohou být udělovány:

- a) pro obnovu nebo vytvoření hejna kuřicemi určenými k produkci vajec a drůbeže chované na maso mladší tří dnů;
- b) pro nákup kuřic určených k produkci vajec mimo ekologický chov, které jsou mladší 18 týdnů.

Žadatel musí v žádosti doložit:

- a) předpokládané datum nákupu (termín platnosti výjimky);
- b) požadovaný počet zvířat.

2.7 Nákup samic skotu, ovcí, koz, prasat, koňovitých, buvola, bizona z konvenčního chovu

Právní předpis: Článek 9 odst. 4 (NK č. 889/2008)

Cíl: Umožnit ekologickým chovatelům v případě potřeby pružný a rychlý rozvoj chovu a zvýšení stavu základního stáda⁴, zejména v případě plemen zařazených do Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat významných pro výživu a zemědělství.

Uděluje: Ministerstvo zemědělství, odbor environmentální a ekologického zemědělství

Procenta uvedená v odstavci 3⁵ mohou být zvýšena až na 40 % na základě předchozího povolení příslušného orgánu, a to v následujících zvláštních případech:

- a) při podstatném rozšíření zemědělského podniku;*
- b) při změně plemene;*
- c) při zavádění nového druhu živočišné produkce;*
- d) pokud hrozí nebezpečí ztráty plemen pro zemědělskou produkci podle přílohy IV nařízení Komise (ES) č. 1974/ 2006 (9) a v takovém případě musejí být zvířata těchto plemen bezpodmínečně již rodičí. **Chybný překlad z anglické verze – zvířata nemusejí být rodičí, mohou to být i např. jalovice!***

Výjimky mohou být udělovány žadatelům:

- a) na nákup dosud nerodících samic mimo ekologické chovy při podstatném rozšíření zemědělského podniku;
- b) na nákup dosud nerodících samic mimo ekologické chovy při změně plemene;
- c) na nákup dosud nerodících samic mimo ekologické chovy při zavádění nového druhu živočišné produkce;

⁴ Základní stádo tvoří v případě skotu samice starší 24 měsíců, v případě malých přežvýkavců samice starší 12 měsíců, v případě chovu koní samice starší 36 měsíců, v případě chovu prasat chovné prasnice starší 6 měsíců.

⁵ NK č. 889/2008, článek 9

- d) na nákup samic (rodících i dosud nerodících) mimo ekologické chovy, pokud hrozí nebezpečí ztráty plemen zařazených do Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat významných pro výživu a zemědělství.

Žadatel musí v žádosti doložit:

- a) jeden z výše uvedených důvodu nákupu zvířat;
- b) jaká opatření učinil, aby přednostně zajistil zvířata z ekologického chovu;
- c) předpokládané datum nákupu a požadovaný počet zvířat;
- d) počty zvířat základního stáda⁴, ze kterého se počítá povolené procento nákupu samic, max. 40% ročně.

Poznámka:

Výjimka se uděluje s platností maximálně na jeden rok a na konkrétní počet zvířat.

O výjimku na nákup konvenčních zvířat není třeba žádat v případě, že se utváří nové stádo nebo hejno. *Zvířata ale musí být chována v souladu s pravidly ekologické produkce ihned po odstavu. Kromě toho v den, kdy jsou zvířata zařazena do stáda, platí tato omezení:*

- a) buvoli, telata a hříbata musejí být mladší šesti měsíců;*
- b) jehňata a kůzlata musejí být mladší 60 dnů;*
- c) selata musejí vážit méně než 35 kg.*

Tato výjimka se také nevztahuje na nákup plemeníků, kteří mohou být do podniku přivedeni vždy z konvenčního chovu bez předchozího povolení.

Dále není třeba žádat o výjimku, pokud chovatel splní ustanovení článku 9 odst. 3. Může tedy bez výjimky nakoupit dospělé savce z konvenčních chovů, a to samce (myšleno plemeníky) i dosud nerodící samice v tomto množství:

- a) samice maximálně do výše 10 % počtu dospělých koňovitých nebo skotu, včetně druhů buvol domácí a bizon, a 20 % počtu dospělých prasat, ovcí a koz;
- b) v případě jednotek s méně než deseti kusy koňovitých nebo skotu nebo s méně než pěti kusy prasat, ovcí či koz je výše uvedená obnova omezena na maximálně jedno zvíře ročně.

Žádost o výjimku je tedy potřeba zaslat pouze při nákupu zvířat v množství větším než 10 %, resp. 20 % a maximálně do 40 % stavu základního stáda.

2.8 Souběžná produkce

Právní předpis: Článek. 40, odst. 1 písm. a) bod v), písm. b) a odst. 2 (NK č. 889/2008)

Cíl: Umožnit zemědělským podnikům a podnikům zapojených do výzkumu a vzdělávání provozovat současně hospodářské jednotky ekologické a konvenční produkce.

Uděluje: Ministerstvo zemědělství, odbor environmentální a ekologického zemědělství

2.8.1 Souběžná produkce trvalých kultur

Pokud se uplatňují podmínky stanovené v čl. 22 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 834/2007, může producent provozovat jednotky ekologické a konvenční produkce v téže oblasti:

a) v případě produkce víceletých plodin, které vyžadují vegetační období alespoň tři roky, kdy nelze snadno odlišit odrůdy, pokud jsou splněny tyto podmínky:

i) uvedená produkce je součástí plánu přechodu, k němuž se producent pevně zavázal a v němž je stanoveno, že přechod poslední části dané oblasti na ekologickou produkci začne v co nejkratší možné době, která v žádném případě nepřekročí pět let,

ii) byla přijata vhodná opatření zajišťující stálé oddělení produktů získaných v jednotlivých jednotkách,

iii) sklizeň každého z dotčených produktů se ohlásí nejméně 48 hodin předem,

iv) po skončení sklizně producent informuje kontrolní orgán nebo subjekt o přesném množství sklizeném v dotčených jednotkách a opatřeních přijatých v souvislosti s oddělením produktů,

v) příslušný orgán schválil plán přechodu a kontrolní opatření uvedená v hlavě IV kapitolách 1 a 2; tento souhlas musí být potvrzen každý rok po zahájení plánu přechodu;

Náležitosti žádosti:

- a) uspokojivý plán přechodu veškerých půdních bloků, na kterých pěstují danou kulturu, a ze kterého vyplývá závazný časový harmonogram zařazování jednotlivých půdních bloků do přechodného období k ekologickému zemědělství, nejpozději do 5 let od podání žádosti o výjimku.

Poznámka:

Povinnost podat žádost o udělení této výjimky se vztahuje pouze na podniky, které pěstují v ekologické a konvenční jednotce plodiny nebo kultury, které vyžadují vegetační období alespoň tři roky (trvalé kultury - sady, vinice, chmelnice) a kdy nelze snadno odlišit odrůdy.

Bod iii) „sklizeň každého z dotyčných produktů se ohlásí nejméně 48 hodin předem“ – bude ohlašováno příslušné kontrolní organizaci.

2.8.2 Souběžná produkce v podniku provádějícím zemědělský výzkum nebo vzdělávání

2.8.2.1 Pěstování stejných odrůd rostlin nebo odrůd, které není možno snadno odlišit v ekologické a konvenční části podniku.

Pokud se uplatňují podmínky stanovené v čl. 22 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 834/2007, může producent provozovat jednotky ekologické a konvenční produkce v téže oblasti:

b) v případě oblastí určených pro zemědělský výzkum nebo formální vzdělávání schválené příslušnými orgány členských států, pokud jsou splněny podmínky v písm. a) bodech ii), iii) a iv) a příslušná část bodu v).

Výjimky mohou být udělovány žadatelům:

- a) pokud žadatel doloží doklad o provádění schváleného výzkumu nebo vzdělávání (Smlouva s MZe, NAZV, MŠMT, Operační programy Strukturálních fondů ES, apod.), ze kterého vyplývá potřeba provozovat ekologickou a konvenční produkční jednotku a pěstovat stejné odrůdy nebo odrůdy, které není možno snadno odlišit;
- b) pokud byla žadatelem přijata vhodná opatření zajišťující stálé oddělení produktů získaných v jednotlivých jednotkách;
- c) pokud žadatel sklizeň každého z dotyčných produktů se ohlásí nejméně 48 hodin předem kontrolnímu subjektu;
- d) pokud žadatel po skončení sklizně informuje kontrolní subjekt o přesném množství sklizeném v dotčených jednotkách a opatřeních přijatých v souvislosti s oddělením produktů.

Poznámka:

Podání žádosti o udělení této výjimky se vztahuje pouze na podniky, které provozují ekologické a konvenční hospodářské jednotky pěstování rostlin, a které provádějí výzkum nebo vzdělávání, schválený příslušnými orgány členských států (MZe, NAZV, MŠMT, Operační programy Strukturálních fondů ES, apod.).

2.8.2.2 Chov stejného živočišného druhu ekologicky chovaných hospodářských zvířat a hospodářských zvířat mimo ekologický chov.

Příslušný orgán může povolit zemědělským podnikům uskutečňujícím zemědělský výzkum nebo formální vzdělávání chov ekologicky chovaných hospodářských zvířat a chov hospodářských zvířat mimo ekologický chov stejného živočišného druhu, pokud jsou splněny tyto podmínky:

- a) byla přijata vhodná opatření předem oznámená kontrolnímu orgánu nebo subjektu s cílem zajistit stálé oddělení hospodářských zvířat, živočišných produktů, statkových hnojiv a krmiv z každé jednotky;*
- b) producent informuje kontrolní orgán nebo subjekt předem o jakémkoli dodání nebo prodeji hospodářských zvířat nebo živočišných produktů;*
- c) hospodářský subjekt ohlásí kontrolnímu orgánu nebo subjektu přesná množství vyprodukovaná v jednotkách a všechny vlastnosti umožňující identifikaci produktů a potvrdí, že byla provedena opatření na oddělení produktů.*

Výjimky mohou být udělovány žadatelům:

- a) pokud žadatel doloží doklad o provádění schváleného výzkumu nebo vzdělávání (Smlouva s MZe, NAZV, MŠMT, Operační programy Strukturálních fondů ES), ze kterého vyplývá potřeba provozovat ekologickou a konvenční produkční jednotku a chovat stejné druhy hospodářských zvířat;
- b) pokud žadatel přijal vhodná opatření a předem je oznámil kontrolnímu subjektu s cílem zajistit stálé oddělení hospodářských zvířat, živočišných produktů, statkových hnojiv a krmiv z každé jednotky (stanovisko příslušného kontrolního subjektu);
- c) pokud žadatel předem informuje kontrolní subjekt o jakémkoli dodání nebo prodeji hospodářských zvířat nebo živočišných produktů (stanovisko příslušného kontrolního subjektu);
- d) pokud žadatel hlásí kontrolnímu subjektu přesná množství vyprodukovaná v jednotkách a všechny vlastnosti umožňující identifikaci produktů a potvrdí, že byla provedena opatření na oddělení produktů (stanovisko příslušného kontrolního subjektu).

Poznámka:

Podání žádosti o udělení této výjimky se vztahuje pouze na podniky, které provozují ekologické a konvenční hospodářské jednotky chovu zvířat stejného živočišného druhu, a

kteřé provádějí výzkum nebo vzdělávání, schválený příslušnými orgány členských států (MZe, NAZV, MŠMT, Operační programy Strukturálních fondů ES, apod.).

2.9 Použití vitaminů pro přežvýkavce

Právní předpis: Příloha 6, část I.I. a) (NK č. 889/2008)

Cíl: Poskytnou možnost nápravy zlepšení zdravotního stavu přežvýkavců v ekologickém chovu s nedostatečnou kvalitou výživy.

Uděluje: Ministerstvo zemědělství, odbor environmentální a ekologického zemědělství

Syntetické vitaminy A, D a E shodné s přírodními vitamíny pro přežvýkavce po předchozím povolení příslušného orgánu členského státu na základě posouzení možnosti, že by ekologicky chovaní přežvýkavci získali potřebná množství uvedených vitaminů v krmných dávkách.

Výjimky mohou být udělovány žadatelům:

- a) Pokud je předmětem žádosti o výjimku podávání vitaminů v premixech, doplňkových krmivech apod., žadatel společně s žádostí:
- doloží formu podání vitaminů;
 - doloží složení a kvalitu krmné dávky;
 - doloží složení a použitelnost premixu nebo doplňkových krmiv pro EZ;
 - doloží přijatá účinná opatření ke zlepšení zdravotního a výživového stavu zvířat;
 - zaváže se k účinným opatřením ke zlepšení kvality krmiv a krmné dávky.

Výjimky nebudou udělovány:

- a) pokud žadatel před podáním žádosti o výjimku nepřijme žádná opatření ke zlepšení zdravotního a výživného stavu zvířat nebo ke zlepšení kvality krmiv, nebo nedodá s žádostí o výjimku složení krmné dávky;
- b) pokud výsledek kontroly ÚKZÚZ potvrdí opakovaně vážné nedostatky ve výživě zvířat a podprůměrnou kvalitu krmiv (bude zváženo setrvání podniku v EZ).

Poznámka:

Pokud jsou vitaminy A, D a E podány veterinárním lékařem z důvodu posílení životaschopnosti mláďat po narození a v období mléčné výživy nebo jako součást léčby, nejsou tyto vitaminy předmětem žádosti o výjimku.

Výjimka se uděluje žadateli při podání první žádosti vždy na jeden rok.

Při opakované žádosti, může provést kontrolní orgán (ÚKZÚZ) u žadatele kontrolu zaměřenou na kvalitu krmiv. Výsledek kontroly a doporučení ÚKZÚZ jsou pak podkladem pro rozhodnutí na opakované udělení výjimky.

2.10 Povolení složek potravin zemědělského původu nezískaných z ekologického zemědělství členským státem

Právní předpis: Článek 29 odst. 1 (NK č. 889/2008)

Cíl: Podpořit výrobu biopotravin. Pokud není složka zemědělského původu zařazena do NK (ES) č. 889/2008, Přílohy IX, může být výjimečně použita.

Uděluje: Ministerstvo zemědělství, odbor environmentální a ekologického zemědělství

1. Pokud není složka zemědělského původu zařazena do přílohy IX tohoto nařízení⁶, může být použita pouze za těchto podmínek:

- a) hospodářský subjekt poskytl příslušnému orgánu členského státu všechny potřebné důkazy prokazující, že se daná složka neprodukuje ve Společenství v dostatečném množství v souladu s pravidly ekologické produkce ani, že nemůže být dovážena ze třetích zemí;*
- b) příslušný orgán členského státu přechodně povolil používání po dobu nejvýše dvanácti měsíců poté, co si ověřil, že hospodářský subjekt navázal nezbytné kontakty s dodavateli ve Společenství, aby se ujistil o nedostupnosti dotyčných složek v požadované jakosti;*
- c) nebylo přijato žádné rozhodnutí podle odstavců 3 nebo 4⁷ o zrušení povolení uděleného pro určitou složku.*

Členský stát může povolení podle písmene b) prodloužit maximálně třikrát vždy o dvanáct měsíců.

2.11 Zkrácení přechodného období

Právní předpis: Článek 36 odst. 2 a 4 (NK č. 889/2008)

⁶ NK č. 889/2008

⁷ NK č. 889/2008, článek 29

Cíl: Zkrátit přechodné období v ekologicky čistých oblastech a v případech jednorázových povinných nebo výzkumných aplikací nepovolených přípravků.

Uděluje: Ministerstvo zemědělství, odbor environmentální a ekologického zemědělství

2.11.1 Zkrácení přechodného období v ekologicky čistých oblastech

Příslušný orgán může rozhodnout, že za součást období přechodu zpětně uzná jakékoli předchozí období, v němž:

- a) byly pozemky předmětem opatření definovaných v programu prováděném podle nařízení (ES) č. 1257/99, nařízení (ES) č. 1698/2005 nebo v jiném úředním programu za předpokladu, že dotyčná opatření zaručují, že produkty nepovolené pro ekologickou produkci nebyly na těchto pozemcích použity, nebo*
- b) byly pozemky přírodními nebo zemědělskými oblastmi, které nebyly ošetřeny produkty nepovolenými pro ekologickou produkci.*

Období uvedené v prvním pododstavci písm. b) lze vzít v úvahu zpětně pouze pod podmínkou, že byl příslušnému orgánu předložen uspokojivý důkaz, na jehož základě se přesvědčí o tom, že podmínky byly plněny po dobu nejméně tří let.

Výjimky mohou být udělovány žadatelům:

- a) pokud předloží přesvědčivé důkazy, že na dotčených půdních blocích nebyly 3 roky před zahájením přechodného období používány nepovolené přípravky na ochranu rostlin a nepovolená hnojiva, nebo nebyly zemědělsky využívány (např. fotodokumentace, potvrzení z AZV, čestné prohlášení, potvrzení územního orgánu ochrany přírody a krajiny, kopie evidence o hnojení a použití POR od předchozího uživatele atd.);
- b) pokud předloží doklady, že půdní bloky jsou v I. zónách CHKO nebo Národních parků.

2.11.2 Zkrácení přechodného období pozemků, které již přešly nebo byly v procesu přechodu na ekologické zemědělství

V případě pozemků, které již přešly nebo byly v procesu přechodu na ekologické zemědělství, a které jsou ošetřovány produktem nepovoleným pro ekologickou produkci, může členský stát zkrátit období přechodu podle odstavce 1 v těchto dvou případech:

- a) u pozemků, které jsou ošetřovány produktem nepovoleným pro ekologickou produkci v rámci povinného opatření zavedeném příslušným orgánem členského státu s cílem potírat choroby či hubit škůdce;*
- b) u pozemků, které jsou ošetřovány produktem nepovoleným pro ekologickou produkci v rámci vědeckých testů schválených příslušným orgánem členského státu.*

V případech podle prvního pododstavce písm. a) a b) se délka období přechodu stanoví s ohledem na tyto faktory:

- a) proces odbourávání dotyčného přípravku na konci období přechodu zaručuje, že rezidua v půdě a v případě trvalých plodin v rostlině dosahují nevýznamných hodnot;*
- b) sklizeň po ošetření nesmí být prodána s odkazem na ekologické způsoby produkce.*

Dotyčný členský stát uvědomí ostatní členské státy a Komisi o svém rozhodnutí požadovat povinná opatření.

Výjimky mohou být udělovány žadatelům:

- a) pokud předloží rozhodnutí Státní rostlinolékařské správy o nařízené aplikaci přípravku na ochranu rostlin na půdních blocích, které má zařazené v ekologickém zemědělství;
- b) pokud žadatel předloží doklad o provádění schváleného výzkumu (Smlouva s MZe, NAZV, MŠMT, Operační programy Strukturálních fondů ES, apod.), ze kterého vyplývá potřeba provádět testy s přípravky na ochranu rostlin nebo hnojivy v podmínkách ekologického zemědělství.

3. Postup při udělování výjimky:

1. Žadatel vyplní příslušnou žádost o udělení výjimky, včetně všech předepsaných náležitostí. Formuláře na žádosti jsou ke stažení na adrese: <http://eagri.cz/public/eagri/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/metodicke-pokyny/>
2. Podepsaná žádost bude zaslána písemnou formou na Ministerstvo zemědělství v Praze, odbor environmentální a ekologického zemědělství.
3. Ministerstvo zemědělství posoudí žádost a v souladu s článkem 22 NR č. 834/2007 do 30 dnů od doručení žádosti rozhodne o udělení nebo zamítnutí výjimky.
4. Neúplná žádost bude žadateli vrácena k dopracování ve stanoveném termínu.
5. Rozhodnutí o udělení nebo zamítnutí výjimky bude zasláno zpět žadateli.
6. Proti rozhodnutí má žadatel možnost se odvolat k rozkladové komisi ministra zemědělství ve lhůtě do 15 dnů ode dne jeho doručení (podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád) prostřednictvím Ministerstva zemědělství, Těšnov 17, 117 05 Praha 1.
7. V případě naléhavého udělení výjimky je možné zaslat naskenovanou žádost v elektronické podobě na adresu: ekologickezemedelstvi@mze.cz a následně také podepsaný originál zaslat v písemné formě.

4. Náležitosti žádosti o výjimku:

1. Identifikace žadatele - název podniku, IČ/rodné číslo, adresa sídla/trvalého bydliště, adresa ekofarmy, telefon, e-mail.
2. Výměra podniku, počet, druh, kategorie a užitkovost hospodářských zvířat (pouze pokud je žadatel ekologický zemědělec).
3. Druh požadované výjimky (předmět žádosti o výjimku).
4. Důvody pro udělení výjimky.
5. Požadovaný termín platnosti výjimky (od – do).
6. Opatření, která přijme žadatel k eliminaci potřeby výjimky v dalším období, pokud je to možné.
7. Název kontrolní organizace, se kterou má žadatel uzavřenou smlouvu o kontrole.
8. Podpis.

Poznámka:

Pro každý článek nařízení musí být podána samostatná žádost o výjimku. Pokud je žádáno o dvě různé výjimky podle stejného článku, např. kupírování ocásků a odrohování (článek 18), bude podána jedna žádost a výjimka bude udělena jedním rozhodnutím.

Adresa pro doručení žádosti o výjimku:

Ministerstvo zemědělství ČR

Odbor environmentální a ekologického zemědělství

Těšnov 17

117 05 Praha 1

Kontaktní osoba:

Ing. Kateřina Zieglerová

e-mail: katerina.zieglerova@mze.cz

tel.: 221 813 080

5. Závěrečná ustanovení

1. Metodický pokyn č. 2/10 s č.j. 7630/2010-18030 nahrazuje metodický pokyn č. 4/09.
2. Tento metodický pokyn nabývá účinnosti dnem podpisu.

V Praze dne 1. dubna 2010

Ing. Martin Mistr, Ph.D.

ředitel odboru environmentálního a ekologického zemědělství

Ministerstvo zemědělství